

KANCELARIA PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sekretarz Stanu
Andrzej Dera

BIPP. 0701. 6. 2016

Warszawa, 16 listopada 2016 roku

Pan

Michał Seweryński

Przewodniczący Komisji

Praw Człowieka, Praworządności
i Petycji

Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący

W nawiązaniu do pisma z dnia 13 października 2016 roku, w którym pan Aleksander Daszewski z upoważnienia Rzecznika Finansowego zwrócił się do Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, z prośbą o udzielenie poparcia zaproponowanym przez Rzecznika Finansowego rozwiązaniom legislacyjnym, dotyczącym wyczerpalności sumy gwarancyjnej w obowiązkowym ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, przedłożonym Panu Przewodniczącemu pismem z dnia 4 października 2016 roku, przedstawiam poniższe stanowisko Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w omawianej sprawie.

Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dostrzega problem zasygnalizowany przez Rzecznika Finansowego, jak i Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący wyczerpalności sumy gwarancyjnej w obowiązkowym ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Poruszany temat był przedmiotem zainteresowania Biura Interwencyjnej Pomocy Prawnej Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz prac Zespołu Analiz Systemowych Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w skład którego wchodzi między innymi przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Finansowego.

Problem ten niejednokrotnie był poddawany dyskusji w ramach prac Zespołu w celu wypracowania proporcjonalnych do zaistniałej sytuacji rozwiązań legislacyjnych. W celu rozpoznania wszystkich aspektów sprawy z inicjatywy Kancelarii Prezydenta

Rzeczypospolitej Polskiej odbyło się także spotkanie z przedstawicielami Polskiej Izby Ubezpieczeń.

Analiza wniosków płynących z badania dokumentów traktujących o indywidualnych przypadkach wyczerpania sumy gwarancyjnej prowadzi do przekonania że poszkodowany teoretycznie może dochodzić należnych mu świadczeń od sprawcy szkody, ale wyegzekwowanie tych świadczeń w razie ich zasądzenia jawi się jako wątpliwe.

Poszkodowany niejednokrotnie nie mógł również skutecznie domagać się podwyższenia wysokości sumy gwarancyjnej w trybie przewidzianym w art. 357¹ k.c., albowiem suma gwarancyjna uległa wyczerpaniu przed dniem wniesienia przez niego pozwu, co skutkowało oddaleniem jego powództwa. Należy zauważyć, że w poprzednim stanie prawnym - obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 r. - określenie momentu wyczerpania sumy gwarancyjnej było utrudnione, albowiem poszkodowani zazwyczaj nie znali wysokości tej kwoty i niejednokrotnie nie mieli też orientacji w odniesieniu do łącznej wysokości wypłaconych mu świadczeń.

Nowelizacja ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2003 nr 124, poz. 1152, z późn. zm.) stanowiła częściową odpowiedź na podnoszony problem. Stan prawny uległ zmianie na korzyść poszkodowanych, albowiem z dniem 1 stycznia 2016 r. wszedł w życie przepis art. 22a ww. ustawy, który nakłada na ubezpieczycieli tudzież Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny obowiązek informowania o możliwości wyczerpania sumy gwarancyjnej oraz możliwości wystąpienia z powództwem w trybie art. 357¹ k.c.

Dostrzegany problem pozostał nadal aktualny w szczególności w stosunku do osób, które zostały poszkodowane w latach 90-tych ubiegłego wieku i które utraciły możliwość dalszego uzyskiwania środków utrzymania; przede wszystkim renty, ze względu na wyczerpanie sumy gwarancyjnej. Skutkuje to bowiem ustaniem odpowiedzialności ubezpieczyciela tudzież Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i wiąże się z zaprzestaniem dalszych wypłat zasądzonych czy ugodzonych świadczeń.

Zaprzestanie wypłaty świadczeń, zwłaszcza zaś renty, niejednokrotnie równoznaczne jest z utratą bądź istotnym zmniejszeniem dochodów i powoduje dramatyczne pogorszenie

sytuacji życiowej poszkodowanych osób, które zazwyczaj niezdolne są do podjęcia pracy, samodzielnej egzystencji i zmuszone są do ponoszenia dodatkowych wydatków na leczenie oraz rehabilitację.

W ocenie Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w aktualnym stanie prawnym priorytetowe znaczenie powinno mieć zapewnienie realnej, jak i pełnej ochrony poszkodowanych m.in. poprzez utrzymanie ciągłości otrzymywanych świadczeń. Wprowadzenie obowiązku informacyjnego przewidzianego w art. 22a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych zapoczątkowało te działania, jednak nie rozwiązało ono problemu w sposób kompleksowy.

Podzielając stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Rzecznika Finansowego odnośnie do potrzeby rozwiązania poruszanego problemu oraz przyjmując do wiadomości uwagi zgłoszone m.in. przez Ministerstwo Finansów Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej pragnie podkreślić, iż proponowane rozwiązania legislacyjne powinny być przedmiotem dalszych analiz i konsultacji. Kancelaria Prezydenta RP zgłasza gotowość do czynnego uczestnictwa w dalszych pracach nad rozwiązaniem przedmiotowej sprawy.

*z wywarceniem racji
Anulnej Dera*